

רש"י, יב

לא תגנוב - בגנוב נפשות הכתוב מדבר.

לא תגנובו (ויקרא יט יא) בגנוב ממון.

או אינו אלא זה בגנוב ממון, ולהלן בגנוב נפשות?

אמרת דבר הלמד מענינו, מה לא תרצח, לא תנאף, מדבר בדבר שחייבין עליהם מיתת בית דין, אף לא תגנוב דבר שחייב עליו מיתת בית דין:

ספורנו

לא תגנוב. בכלל גנבה, גנבת נפשות וגנבת ממון וגנבת דעת הבריות. אף על פי שעקר האזהרה על גנבת נפשות, דבר הלמד מענינו, כמו שלמדוהו זכרונם לברכה

מסילת ישרים פרק יא

וכן אמרו רז"ל (חגיגה י"א) גזל ועריות נפשו של אדם מחמדתן ומתאוה להן. והנה אנחנו רואים שאף על פי שרוב בני אדם לא גנבים הם בגלוי, דהיינו שישלחו ממש יד בממון חביריהם ולשים בכליהם, אף על פי כן רובם טועמים טעם גניבה במשאם ומתנם, במה שיורו היתר לעצמם להשתכר איש בהפסדו של חבירו, ויאמר להרויח הוא אחרת. ואולם לאוין הרבה נאמרו בגזל... כל אלה חילוקי דינים שבגזל כוללים מעשים רבים מן הנעשה בכלל המשא ומתן המדיני, ובכללם איסורים רבים... ועל ענין זה אמרו חז"ל (סנהדרין פ"א) "ואת אשת רעהו לא טימא", שלא ירד לאומנות חברו... וכבר פטרו את הפועלים העושים אצל בעל הבית מברכת המוציא ומברכות אחרונות של ברכת המזון, ואפילו בקריאת שמע לא חייבם להבטל ממלאכתם אלא בפרשה ראשונה בלבד (ברכות ט"ז), קל וחומר בן בנו של קל וחומר לדברי הרשות שכל שכיר יום אסור בהן שלא לבטל מלאכתו של בעל הבית, ואם עבר הרי זה גזל... ולא עוד אפילו אם עשה מצוה בזמן מלאכתו לא לצדקה תיחשב לו אלא עבירה היא בידו... ואין הקב"ה חפץ אלא באמונה, וכן אומר "אמונים נוצר ה'" (תהלים ל"א)...

אנכי

המהר"ל מפראג, גבורות ה' פרק סו

וגזל הוא נגד עריות, ובכל מקום אמרו חכמים גזל ועריות שנפשו של אדם מחמדתן, הרי כי כל אלו שני דברים שוים, ועיקר גזל רדיפת הממון וחמדת העושר וההון מענינים הגופניים כמו עריות, רק שזה הוא בין האדם לחברו. ואין עריות וגזל בכלל חמדה, כי עריות שהוא רודף ומחמד נשים, או הגזל שהוא רודף אחר העושר אין זה חמדה בלבד, אבל הוא חמדה לדבר מיוחד, לזנות או נבהל להון...

תלמוד בבלי, מסכת סוטה דף יב עמוד א

א"ר אלעזר מיכן לצדיקים שממונם חביב עליהן יותר מגופן, וכל כך למה, לפי שאין פושטין ידיהן בגזל.

תלמוד בבלי, בבא בתרא דף קס"ה עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב רוב בגזל ומיעוט בעריות והכל בלשון הרע בלשון הרע סלקא דעתך אלא אבק לשון הרע:

מקורות ללימוד קבוצתי לא תגנוב | קבוצה 2

רש"י, כ, יב

לא תגנוב - בגונב נפשות הכתוב מדבר.

לא תגנובו (ויקרא יט יא) בגונב ממון.

או אינו אלא זה בגונב ממון, ולהלן בגונב נפשות?

אמרת דבר הלמד מענינו, מה לא תרצח, לא תנאף, מדבר בדבר שחייבין עליהם מיתת בית דין, אף לא תגנוב דבר שחייב עליו מיתת בית דין:

ספורנו

לא תגנוב. בכלל גנבה, גנבת נפשות וגנבת ממון וגנבת דעת הבריות. אף על פי שעקר האזהרה על גנבת נפשות, דבר הלמד מענינו, כמו שלמדוהו זכרונם לברכה

תלמוד בבלי, מסכת ברכות דף ו עמוד א

וא"ר חלבו אמר רב הונא כל שיודע בחברו שהוא רגיל ליתן לו שלום יקדים לו שלום, שנאמר בקש שלום ורדפהו, ואם נתן לו ולא החזיר נקרא גזלן, שנאמר ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתיכם.

תלמוד בבלי, מסכת סוטה דף ט עמוד א

שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין הימנו...

תלמוד בבלי, מסכת ביצה דף כט עמוד א

דתניא גזל ואינו יודע למי גזל יעשה בהם צרכי רבים

תלמוד בבלי, בבא בתרא דף קס"ה עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב רוב בגזל ומיעוט בעריות והכל בלשון הרע בלשון הרע סלקא דעתך אלא אבק לשון הרע:

חידושי אגדות למהר"ל, סנהדרין קיג ב

מאן רשעים, א"ר יוסף גנבי. יש לפרש כמו שמפרש במסכת ב"ק (ע"ט ב') כי הגנב עושה אוזן של מטה כאלו אינה שומעת, ועין של מטה כאלו אינה רואה. ויותר נוהג יראה באדם ממה שהוא נוהג בו יתברך, ואדם כמו זה רשע גמור הוא ביותר. במסכת שמחות (פ"ב) מצאתי, שכל הגונב כאלו שופך דמים, ולא כשופך דמים בלבד אלא כמגלה עריות ועובד ע"ז ושופך דמים וכו'. ונראה פירוש מאמר זה, כי הגנב אשר גונב מחבירו עושה העדר גמור בחבירו, ואינו כמו גזלן אשר גוזל מחבירו והרי חבירו ידע אצל מי הוא ממנו ואין זה העדר כל כך, אבל מי שגונב ממון חבירו עושה ממון של חבירו העדר, זה דומה לשופך דמים, שהוא מעדיר את חברו וממית אותו עד שאינו נמצא כלל... שהרי אפשר לו להחיות עצמו בממון שגנב לו... לכך דומה לג' חטאים אלו שהם ע"ז גלוי עריות ושפיכות דמים, כי אלו שלשה חטאים הם חטאים החמורים על הכל... כמו שיש באלו ג' חטאים העדר הגמור...

ודע כי באלו חטאים העדר השכל העדר הנפש העדר הגוף, ומי שעובד ע"ז והולך אחר השקר מעשה תעותעים חטא זה העדר השכל, ומי ששופך דם דבר זה העדר הנפש כאשר ידוע, ומי שבא על הערוה שהוא מעשה זנות הוא בגוף כאשר ידוע, ולכך על ידי אלו שלשה הוא ההעדר הגמור, וזה שגונב ממון בזה מעדיר גוף הממון, ובזה שנוטל ממון חבירו שהוא חיותו הוא נוטל נפשו של חבירו, ובזה שחבירו מצטער על שנגנב לו ולא ידע מי גנב ומצטער ביותר כמו שאמרו כי כיס של אדם תולה בדעתו של אדם, ואם נאבד כיסו נאבד דעתו, וכך הגנב כאלו היה חוטא באלו שלשה החטאים החמורים...

מקורות ללימוד קבוצתי לא תגנוב | קבוצה 3

רש"י, כ, יב

לא תגנוב - בגונב נפשות הכתוב מדבר.

לא תגנובו (ויקרא יט יא) בגונב ממון.

או אינו אלא זה בגונב ממון, ולהלן בגונב נפשות?

אמרת דבר הלמד מענינו, מה לא תרצח, לא תנאף, מדבר

בדבר שחייבין עליהם מיתת בית דין, אף לא תגנוב דבר שחייב

עליו מיתת בית דין:

ספורנו

לא תגנב. בכלל גנבה, גנבת נפשות וגנבת ממון וגנבת דעת

הבריות. אף על פי שעקר האזהרה על גנבת נפשות, דבר הלמד

מענינו, כמו שלמדוהו זכרונם לברכה

כלי יקר בראשית א, א

אמר ר"י לא היה צריך להתחיל את התורה וכו', אלא כדי שלא

יאמרו האומות לסטים אתם. וקשה ומה בכך אם יאמרו לסטים

אתם, וכי בעבור זה ישנה סדר התורה? תשובה לזה, לפי שדבר

זה גורם כפירה בעיקר, כי יאמרו לית דין ולית דיין וכל דאלים גבר,

כי אילו היה לעולם מנהיג המסדר ענינו מוצאו ומובאו למה לא

מיחה בכם כשלקחתם בזרוע דרך ליסטות ארצות ז' אומות. כי

מטעם זה לא נחתם גזר דינם של דור המבול כי אם בעבור

הגזל... כי מה שחטא זה גדול מזולתו אינו בעבור עצם החטא, כי

אם בעבור הרעה הנמשכת ממנו... ולפי שמניעת הגזל יסוד לכל

האמונה, על כן הקדימו הקב"ה והזהיר עליו במצוה ראשונה

"החודש הזה לכם", כי שם נאמר "משכו וקחו לכם צאן",

משלכם, להוציא את הגזול...

תלמוד בבלי, מסכת ברכות דף לה עמוד א

ת"ר אסור לו לאדם שיהנה מן העוה"ז בלא ברכה וכל הנהנה מן

העוה"ז בלא ברכה מעל

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף קי"ט עמוד א

א"ר יוחנן כל הגוזל את חבירו שוה פרוטה כאילו נוטל נשמתו

ממנו שנאמר כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח

הקדמה למסכת אבות מי מרום ח"א ע' ס"ה

ואחרי שענין האדנות הוא ממידת קונו יש לעמוד על אופי

הבעלות על דברים הנקנים, שאינה בעיקר בשביל ההשתמשות

שישיגו באמצעות הדברים הנקנים לו, אלא שעצם הבעלות הוא

ענין נשגב ושלם, שכשם שהבעלות העליונה היא שלא לשם

תשמישים, כי איננו נצרך ח"ו לשום אחד מבריותיו, כן הבעלות

האמיתית הנמשכת אלינו התכלית היא הבעלות בעצמה

מבלעדי ערך התשמישים, והעד על זה הוא מה שנפשו של אדם

בוחלת בתשמישים בלא בעלות.

תלמוד בבלי, בבא בתרא דף קס"ה עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב רוב בגזל ומיעוט בעריות והכל בלשון

הרע בלשון הרע סלקא דעתך אלא אבק לשון הרע: